

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-10946/2016-ERU

V Ostravě 28. listopadu 2017

Č. j. 10946-13/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. OSR-10946/2016-ERU zahájeném dne 26. listopadu 2016 z moci úřední podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 46 téhož zákona, vedeném s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem pod sp. zn. OSR-10946/2016-ERU s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, kterého se měl účastník řízení dopustit jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] tím, že v rozporu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona nebyl v období od 23. ledna 2010 do 25. listopadu 2016 registrovaným účastníkem trhu, se zastavuje.

Odůvodnění

I. Úvod

Na základě vlastních zjištění Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“) bylo s účastníkem řízení dne 26. listopadu 2016 zahájeno ve smyslu ust. § 150 správního řádu ve spojení s ust. § 46 správního řádu doručením příkazu Úřadu ze dne 16. listopadu 2016, č. j. 10946-3/2016-ERU, účastníku řízení (v dané věci v souladu s ust. § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, byl příkaz doručen do datové schránky účastníka řízení fiktivní) správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů, jež byly do správního spisu převzaty dne 24. října 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 10946-2/2016-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 16. listopadu 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 10946-3/2016-ERU, kterým byla účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uložena pokuta ve výši 35 000 Kč, opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 26. listopadu 2016 (do datové schránky fikcí, jak bylo uvedeno výše).

Účastník řízení proti výše citovanému příkazu nepodal v zákonem stanovené lhůtě odpor, z tohoto důvodu příkaz nabyl právní moci. Účastník řízení zaslal dne 6. února 2017 Úřadu podání označené jako „Podnět k přezkumu“, v jehož rámci uvedl, že u své výroby elektřiny nikdy neměl osazen elektroměr, neboť nikdy neuzavřel s provozovatelem distribuční soustavy smlouvu o dodávkách elektřiny do soustavy a nebyl příjemcem podpory. Jeho výrobní elektřina tedy byla instalována, ale nikdy nebyla provozována.

Rozhodnutím ve zkráceném přezkumném řízení ze dne 18. dubna 2017, č. j. 04427-2/2017-ERU, Úřad zrušil citovaný příkaz, a to s účinky ode dne právní moci příkazu. Důvodem zrušení příkazu byl nedostatečně zjištěný skutkový stav, a to především z hlediska nutnosti posouzení společenské škodlivosti předmětného nekonání účastníka řízení, jelikož vznikla pochybnost o tom, zda účastník elektřinu reálně vyrábí a dodává ji do distribuční soustavy.

Dne 20. června 2017 požádal Úřad provozovatele distribuční soustavy, tj. společnost E.ON Distribuce, a.s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, 370 49 České Budějovice, IČO: 28085400 (dále jen „provozovatel distribuční soustavy“), zda byla provozovna účastníka řízení připojena k distribuční soustavě či je připojena v současné době, popř. o předložení jakýchkoliv listin prokazujících výrobu energie ze zdroje účastníka řízení.

Správní orgán současně dne 20. června 2017 zaslal účastníku řízení Vyrozmění o pokračování ve správním řízení, č. j. 10946-8/2016-ERU, s výzvou o doplnění tvrzení (i) zda vykonává licencovanou činnost výroba elektřiny, (ii) v případě, že licencovanou činnost výroby elektřiny nevykonává, o sdělení, od jakého data licencovanou činnost výroba elektřiny nevykonává, (iii) v případě, že licencovanou činnost výroby elektřiny vykonává, o sdělení důvodů bránících účastníku řízení v registraci u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když je i nadále držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE]. Účastník řízení se k uvedené výzvě nikterak nevyjádřil.

Dne 7. července 2017 obdržel Úřad odpověď provozovatele distribuční soustavy, který uvedl, že ve vztahu k provozovně účastníka řízení povolil pouze zkušební provoz od 26. listopadu 2009 do 31. března 2010, přičemž obchodní smlouvy o dodávkách elektřiny nebyly uzavřeny a nebyl osazen elektroměr umožňující měření odběru a dodávky do distribuční sítě. Provozovatel distribuční soustavy současně sdělil, že nedisponuje žádnými listinami prokazujícími výrobu energie z provozovny účastníka řízení.

Dne 14. srpna 2017 zaslal správní orgán účastníku řízení Vyrozmění o možnosti vyjádřit se a o možnosti doložit majetkové poměry, č. j. 10946-11/2016-ERU,

ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníkovi řízení doručeno fiktivně dne 25. srpna 2017.

Účastník řízení se k výše uvedenému vyrozumění nikterak nevyjádřil.

Dne 9. září 2017 bylo zahájeno správní řízení sp. zn. LIC-09250/2017-ERU o zrušení licence účastníka řízení z moci úřední, kdy dne 17. října 2017 Úřad vydal rozhodnutí č. j. 09250-4/2017-ERU, kterým byla licence účastníka řízení č. [REDAKCE] zrušena. Rozhodnutí o zrušení licence nabylo právní moci dne 10. listopadu 2017. Rozhodnutí o zrušení licence bylo záznamem ze dne 24. listopadu 2017, č. j. 10946-12/2016-ERU, vloženo do správního spisu sp. zn. OSR-10946/2016-ERU vedeného v posuzované věci.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-10946/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení byl ode dne 23. prosince 2009 držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] pro provozovnu „[REDAKCE]“ o celkovém instalovaném elektrickém výkonu ve výši 0,009 MW.

Dle veřejně dostupných údajů operátora trhu (<http://www.ote-cr.cz/registrace-a-smlouvy/seznam-ucastniku-trhu>), tj. společnosti OTE, a.s., se sídlem Praha 8 - Karlín, Sokolovská 192/79, PSČ 186 00, IČO: 264 63 318 (dále jen „OTE“ nebo „operátor trhu“), nebyl účastník řízení ke dni zahájení tohoto správního řízení (ke dni doručení příkazu), tj. ke dni 26. listopadu 2016 registrovaným účastníkem trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Dle sdělení provozovatele distribuční soustavy ze dne 3. července 2017 nebyly s účastníkem řízení ve vztahu k posuzované provozovně uzavřeny obchodní smlouvy o dodávkách elektřiny a nebyl osazen elektroměr umožňující měření odběru a dodávky do distribuční sítě.

Licence účastníka řízení č. [REDAKCE] byla zrušena rozhodnutím Úřadu ze dne 17. října 2017, č. j. 09250-4/2017-ERU, které nabylo právní moci dne 10. listopadu 2017.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Obecný právní rámec

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona se dopustí držitel licence na výrobu elektřiny tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným správním deliktem v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, z něhož plyne, že výrobce elektřiny, tj. držitel licence na výrobu elektřiny, je povinen zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu elektřiny u operátora trhu; zaregistrováním se výrobce elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Tato povinnost je v energetickém zákoně zakotvena s účinností ode dne 30. prosince 2004 [před 1. lednem 2016 v ust. § 23 odst. 2 písm. n)].

IV. II. Právní posouzení skutku

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení byl držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE], a to ode dne 23. prosince 2009 do dne 9. listopadu 2017, když dne 10. listopadu 2017 nabylo právní moci rozhodnutí Úřadu o zrušení licence.

Den rozhodný pro počátek běhu 30denní lhůty k registraci u operátora trhu je 23. prosince 2009, tzn. den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence. Nejpozději dne 23. ledna 2010 tedy již měl být účastník řízení v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona registrovaným účastníkem trhu.

Správní orgán má za zjištěné a prokázané, že účastník řízení nebyl v období od 23. ledna 2010 do 9. listopadu 2017 (tj. do dne předcházejícího právní moci rozhodnutí o zrušení licence) registrovaným účastníkem trhu, přestože v tomto období byl držitelem licence na výrobu elektřiny a měl tedy povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno pouze pro část výše uvedeného období, a to pro období od 23. ledna 2010 do 25. listopadu 2016 (tj. do dne předcházejícího zahájení tohoto správního řízení), a proto je předmětem tohoto správního řízení porušení ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona účastníkem řízení pouze v období od 23. ledna 2010 do 25. listopadu 2016.

IV. III. Formální a materiální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE], porušil ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když v období od 23. ledna 2010 do 25. listopadu 2016 nebyl registrovaným účastníkem trhu, čímž naplnil formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Při posouzení materiální stránky správního deliktu je třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt.

Účel povinnosti držitele licence na výrobu elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu je třeba spatřovat zejména v tom, že tímto se držitel licence na výrobu elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Následně má jakožto registrovaný účastník trhu zajištěn přístup do systému OTE a je mu umožněno na trhu participovat za splnění podmínek pravidel trhu. Bez registrace u operátora trhu tedy není reálně možné vykonávat činnost výrobce elektřiny v rámci regulovaného trhu, byť veřejnoprávní oprávnění vzniká již udělením licence na výrobu elektřiny. Jedná se tedy o stěžejní povinnost výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu (viz zejména ust. § 30 odst. 2 energetického zákona), konkrétně například povinnost předkládat operátorovi trhu „Měsíční výkazy o výrobě a spotřebě elektřiny výrobcem“ dle ust. § 27 odst. 1 vyhlášky č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, a následně dle ust. § 49 odst. 1 vyhlášky č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, na základě kterých zpřístupní operátor trhu příslušnému provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy výpočet plateb za systémové služby, činnosti operátora trhu a na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů.

Dále v důsledku opomenutí výrobce elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu operátor trhu neví o existenci výrobce elektřiny a tedy ani nezná údaje o jeho vlastní spotřebě vyrobené elektřiny. Operátor trhu tak nemůže tyto údaje zahrnout do scénářů spotřeby, které vytváří. Dochází tak ke zkreslování poznatků operátora trhu, které jsou důležité pro predikci budoucího vývoje.

V daném případě došlo k narušení veřejného zájmu na regulaci trhu s elektřinou, neboť kdyby na trhu s elektřinou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti.

Pro účely posouzení je však nutné přihlídnout zejména k tomu, že účastník řízení elektřinu reálně nevyrábí a nedodává ji do elektrizační soustavy, což potvrdil i provozovatel distribuční soustavy, jakož i k tomu, že účastník řízení již není, počínaje dnem 10. listopadu 2017, držitelem licence na výrobu elektřiny, a také k tomu, že účastník řízení

je podnikající fyzická osoba, která dle vydané licence měla provozovat provozovnu s celkovým instalovaným elektrickým výkonem pouze ve výši 0,009 MW.

Výše uvedené skutečnosti poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, nicméně tato společenská škodlivost dle správního orgánu nedosahuje takové míry intenzity, aby odůvodňovala závěr o naplnění materiální stránky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona (společenská škodlivost jednání účastníka řízení je nižší než nepatrná).

IV. IV. Zastavení správního řízení

Aby mohl správní orgán postihnout delikventa za spáchání správního deliktu, musí být naplněna jak formální, tak i materiální stránka vytýkaného správního deliktu. V daném případě dospěl správní orgán k závěru, že vytýkané jednání účastníka řízení v období od 23. ledna 2010 do 25. listopadu 2016 sice naplnilo formální stránku správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, nenaplnilo však materiální stránku uvedeného správního deliktu. Je tedy nutné konstatovat, že vytýkané jednání účastníka řízení není správním deliktem dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, a proto správní řízení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. o zastavení správního řízení vedeného s účastníkem řízení pod sp. zn. OSR-10946/2016-ERU.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava